www.svoboda-news.com

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 237. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1969 Ч. 237. VOL. LXXVI.

Короткі вісті

П'ятниця, 26 грудня 1969

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ і Біржова Комісія передбачають, що в 1970-му році інвестиції в фабрики і у нові фабричні влаштування становитимуть 78.1 більйона долярів. В першій половині вони мають становити 77.5 більйона дол. В другій половині збільшення інвестицій буде менше, як в 1969 або в 1968 році. Інвестиційний капітал збільшився ц. р. в першій половині року на 4 більйони, а в цілому 1968 році на 13.5 більйона дол. Виходить, що в 1970 р. буде економічна знижка, що передбачає великий нюйоркський банк Моргана. Цей банк бачить „апатію" на споживчому ринку, труднощі в будівельному промислі та менші видатки Федерального Уряду; все це сповільнить темп збільшення економіки.

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА Джан Н. Мітчелл повідомив сенатора демократа зі стейту Коннектикат Момаса Дж. Дадда, що Департамент Справедливости вирішив після закінчення слідства не починати проти сенатора жадних судових доходжень в справі порушення податкових законів. Проти сенатора Дадда два роки вели слідство в справі публічних фондів, які він нібито був присвоїв собі під час виборчої кампанії. Прокуратор Мітчелл вислав до Дадда окремого листа в цій справі, якого відчитав адвокат сен. Дадда Едвард Беннетт Вілліямс. Сенатор Дадд заявив, що буде старатися про перевибір на третю каденцію в 1970 році.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН, який дає йому право розміщувати кредити та контролювати висоту відсотків від позичок. Президент не радо підписував цей закон, бо він не є прихильником контрольованої економіки. Секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заявив, що покищо немає потреби користати з нового кредитового закону. Та Ніксон рішився підписати цей закон, бо може зайти потреба контролювати висоту відсотків. Одночасно сенатор демократ із Вискансін Вілліям Прексмаєр в окремому листі просив Президента, щоб влегшив кредити на будову нових домів та на потреби стейтів і міських самоуправ.

ПОСАДНИК ЛІНДЗІ СПОДІВАЄТЬСЯ, що не буде страйку транспортових робітників в Ню Йорку, який міг би спаралізувати це восьмимільйонове місто, подібно, як це було в січні 1966-го року, коли не курсували міські підземки й автобуси впродовж 12-ох днів. Переговори мають продовжуватися в п'ятницю 26-го грудня. Представник траспортових робітників не є таким оптимістом, як посадник Ліндзі. Спілка транспортових робітників, яка нараховує 35,000 членів, приготовляється до довшого страйку. Оплата за їзду підземкою або автобусом має бути збільшена з 20-ох до 25-ох або і 30-ох центів.

СУДДЯ ВІЛЛІЯМ Б. КІН ДОЗВОЛИВ, щоб Чарлз М. Менсон міг сам себе обороняти під час розправи, яка відбудеться в Лос Анджелесі, на якій судитимуть Менсона та його прихильників за вбивство 6-го серпня акторки Шерон Тейт та 6-ох інших осіб. Менсон не хотів, щоб його обороняв судом призначений адвокат Джозеф А. Белл. Професійні правники будуть тільки правними дорадниками Менсона. Менсон має 35 років, він твердить, що він невинний в убивстві акторки і її гостей. Згідно з актом оскарження він мав бути ватажком групи гіппісів, які його обожали, бо він їх гіпнотизував.

У СВІТІ

ДО СТОЛИЦІ ТАЇ (СІЯМУ) БАНҐКОКУ ПРИБУВ Росс Перот, більйонер з Тексасу, разом з двома великими зачартерованими ним транспортовими літаками, повними дарунків для 1.400 американців в північно - в'єтнамському полоні. Перот старається через посередницьких дипломатів стрінутися безпосередньо з північно - в'єтнамським прем'єром Фам Ван Донгом, щоб переконати його, що це в інтересі Північного В'єтнаму дозволити на передачу тих різдвяних дарунків американським полоненим. Він згори заявив згоду, щоб комуністи перевірили ввесь той вантаж.

НЕВДАЧА 8-ДЕННОЇ ПАНАРАБСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЧАРУВАЛА арабських екстремістів, які сподівалися дістати від багатих арабських держав — Савді Арабії, Кувайту і Лібії — збільшені субвенції на купно модерної зброї. Арабські лідери роз'їхалися з марокканської столиці. Рабату в пригнітливому настрою. Голова революційно - повстанської організації Ясір Арафат, який сподівався дістати 20 мільйонів дол., з огірченням заявив на пресовій конференції, що він стрінувся в арабських лідерів „з любов'ю і співчуттям" — але з нічим більше.

У ЛОНДОНСЬКИХ ЩОДЕННИКАХ ПОЯВИЛИСЯ вперше оголошення окремих осіб з бажаннями для кревних і приятелів з нагоди Різдва і Нового йоку та з заявою, що „в цьому році не висилаємо Різдв'яних карток". Дехто подав ближчі причини — недугу, виїзд і т. п., чому не висилається поіменних Різдвяних карток.

У ГРЕЦІЇ ОСКАРЖЕНО троє молодих арабів — двох юнаків і одну дівчину — в нелеґальному посіданні зброї вибухових матеріялів, за що грозить їм дуже важка кара. Поліція ударемнила в минулому тижні їхню спробу виконати атентат проти американського літака, який прилетів до Атен з Ізраїлю і мав відлетіти до Риму. Арабські змовники твердять, що вони невинні, бо не знали грецького закону та не плянували вжити тієї зброї на території Греції.

У ШВАЙЦАРІЇ ЗАСУДЖЕНО на 12 років в'язниці трьох арабів за вбивство ізраїльського пілота літака, що приземлився в Швайцарії. Ізраїльського аґента, який застрілив третього араба, звільнено.

ЗСА ПОВІДОМИЛИ ЯПОНІЮ, що вони відкличуть свої воєнні кораблі з протоки Формози (Тайвані), на якій сторожили проти можливої атаки Комуністичного Китаю. ЗСА зроблять це з ощадностевих мотивів, заявивши, що у випадку потреби вони негайно повернуть туди свою 7-му Фльоту. ЗСА, як і Японія, стараються за покращання своїх взаємин з Комуністичним Китаєм.

В ПАЛАЦІ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ в Ню Йорку їхній окремий хор співав напередодні Різдва за новим стилем колядки в 24-ох різних мовах. 5.000 службовиків ОН мали чотириденний „вікенд" і майже всі закордонні делеґації роз'їхалися, але до будинку ОН прибувають постійно маси відвідувачів. Продано мільйони Різдвяних карток в кіоску ОН. Президентка 24-ої Асамблеї ОН муринська адвокатка Енджі Брукс відлетіла до рідної Ліберії. Вона дістала на Різдво від генерального секретаря ОН У Танта в дарунку золоту шпильку — прикрасу з ювелірної фірми Картіє.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗАКІНЧИЛОСЬ ПЕРЕМИРЯ, 111 РАЗІВ ПОРУШЕНЕ ВОРОГОМ

Сайгон. — Американські й південно-в'єтнамські збройні сили відновили воєнні дії із закінченням 24-годинного проголошеного ними перемир'я. Вони не прийняли комуністичної пропозиції щодо три-денного перемир'я, знаючи з досвіду, що комуністи кожне перемир'я ламають та використовують тільки для скріплення своїх позицій. У цьому році американське командування закинуло комуністам порушенням перемир'я 111 разів, із того 58 порушень окреслено, як поважні. Під час цьогорічного різдвяного перемир'я згинуло 12 південно-в'єтнамських вояків і 25 було ранених, по американському боці були три вояки ранені, а по ворожому — було коло 100 вбитих. Негайно після закінчення перемир'я найважчі американські бомбовики Б-52 повели бомбардування всіх тих околиць, в яких північно-в'єтнамські реґулярні війська зосереджуються для передбачуваної „новорічної" офензиви.

РІЗДВЯНА ПОШТА НА ФРОНТІ. Коротку й часто перериману ворогом різдвяну передишку на фронті у В'єтнамі використовують американські вояки на читання багатьох листів і святочних карточок з дому. Фотознімка зроблена у фронтовому приміщенні 11-ої панцерно - кавалерійської дивізії біля Кван Лой, 75 миль на північ від Сайґону.

Конґрес збільшив на 3 більйони запропонований Урядом бюджет

Вашингтон. — Конґрес своїми ухвалами збільшев на 3 більйони той бюджет, який запропонував був президент Ніксон на цей фінансовий рік, який скінчиться 30-го червня 1970 р. Президент запропонував був в січні дещо більший бюджет, пізніше в квітні й липні він його зменшив був на три більйони, але Конґрес своїми ухвалами признав більші видатки на суму трьох більйонів, так що цим перекреслив те зменшення, яке зробив був Уряд. Таким чином федеральний бюджет на фінансовий рік 1969-1970-ий становить суму 197 більйонів. Президент Ніксон плянував надвишку в бюджеті у висоті 5.9 більйона долярів, але в дійсності цієї надвишки не буде внаслідок збільшення Конґресом бюджету. Президент вже працює над бюджетом на фінансовий рік, що скінчиться 30-го червня 1971-го року. Він відклав виїзд на відпочинок до Каліфорнії, бо при кінці тижня має конферувати з директором бюджету Робертом П. Мейо. Президент виїде до Каліфорнії, мабуть, у вівторок 30 грудня і там залишиться до суботи 10-го січня. Конґрес не схвалив збільшити поштові оплати, щоб покрити поштовий дефіцит в сумі 600 мільйонів долярів. Конґрес збільшив пенсії соціяльного забезпечення із вчаснішою важністю, як Уряд пропонував, що збільшить видатки на 1.1 більйона. Інші проєкти прийнятті Конґресом, збільшують федеральні видатки до суми трьох більйонів. Конґрес міг би зменшити дефіцит тим способом, що на початку 170 р. може схвалити більші поштові оплати. Конґрес не має впливу на це, що збільшуються відсотки від тимчасових заборгувань державної скарбниці.

Віце-президент Еґню відлетів з відвідинами до 10-ох держав

Вашингтон. — Віце-президент Спіро Еґню відлетів в день Різдва Христового за новим стилем до 10-ох тихоокеанських держав, повізши з собою по кусневі каміння з Місяця в дарунку для кожної з тих держав. Напередодні Різдва, в минулу середу, Еґню прийняв, разом із президентом Ніксоном, журналістів, яких повідомив, що з доручення від президента Р. Ніксона поїде в подорож, яка простягнеться на 37.000 миль. Його місія — потвердити в кожній із відвідуваних ним країн „доктрину Ніксона" — про потребу, щоб кожна тихо-океанська держава більше уваги прикладала до власної оборонної здатности, бо ЗСА не будуть анґажуватися своїми військами в обороні будь-котрої загроженої країни. Еґню відвідає Філіппіни, Тайвань (Формозу), Таї (Сіям), Непаль, Афганістан, Маляйзію, Сінґапур, Індонезію, Австралію і Нову Зеляндію. Разом з ним полетіли два астронавти з залоги „Аполло 10": коммодор Юджин Чернан і полк. Стаффорд. Газети пригадують, що кол. президент Айзенгавер часто висилав за кордон із дипломатичними місіями віце-президента Ніксона, який завдяки цьому здобув велике знання закордонно-політичних справ. Тепер Р. Ніксон наслідує ту методу, висилаючи віце-президента Еґню.

Родина Президента святкувала Різдво в Білому Домі

Вашингтон. — Родина президента Ніксона відзначала своє перше Різдво на становищі першої родини в цій країні в Білому Домі. Єдиним гостем в день Різдва була пані Двайт Д. Айзенгавер, яка гостила в Білому Домі дві години, після чого вона вернулася до свого дому в Геттисбурґу, Па. Молодша доня Президента Юлія зі своїм чоловіком Дейвідом Айзенгавером не була з родиною, бо вона відлетіла на свята до чоловікової родини, амбасадора і пані Джан Айзенгавер в Брюсселі в Бельгії. Президент грав на фортепіяні свої улюблені колядки. Він виконав також улюблену колядку пані Ніксон „Джінґел Беллс". Обід Президентової родини складався з традиційних американських страв: індика з приправою, журавлиним сосом, коржиками з борівками та пиріжків із м'ясом. Про дарунки, які дістали члени Президентової родини, згідно з традицією, преса не пише.

Різдво у Святій Землі відбулося спокійно — Папа закликає до миру

Єрусалим. — Традиційні Різдвяні відправи відбулися у Вифлеємі й у Назареті, як щороку, спокійно, під сильною охороною ізраїльського війська й поліції, які рахувалися з можливістю арабських терористичних атентатів. Ізраїльські власті в Єрусалимі видавали окремі перепустки до церкви Народження у Вифлеємі, яку виповнили кількасот дипломатів, різнонаціональних достойників і деякі туристи. Перед церквою колядки співав учнівський хор із Форт Ворт із Тексасу. Урочисту Богослужбу відправив, як звичайно, єрусалимський патріярх Альберто Горі. Це друге Різдво, в якому всі святі біблійні місця знаходяться під ізраїльською адміністрацією. Арабські країни проголосили були бойкот паломництва й туристичного руху до тих святих місць, зате прибули багато більше арабів і жидів з Ізраїлю й окупованих ним колишніх арабських земель. У Римі Папа Павло VI закликав у промові, що її виголосив до кількох тисяч вірних, зібраних на площі святого Петра, до миру: він висловив надію, що перемир'я у В'єтнамі буде продовжене і дасть почин до замирення, та що мир настане в Нігерії і на Близькому Сході. Покищо ніодна з тих надій не здійснилася. З комуністичних країн — найбільша свобода у святкуванні Різдва була в Польщі, де вщерть був виповнений відбудований після війни собор святого Яна у Варшаві та всі інші церкви, особливо у Кракові. У Празі чеські власті заборонили відправу Богослужби опівночі, у Будапешті кардинал Міндсенті, як щороку, відправив опівночі Богослужбу для дипломатичного корпусу. Кард. Міндсенті перебуває в американській амбасаді від часу здавлення мадярського повстання у 1956 р. В Альбанії взагалі всі церкви давно закрито.

58 жінок даремне добивалися вісток про своїх полонених чоловіків

Париж. — 58 американських жінок із своїми 94 дітьми прибули в день Різдва Христового до Парижу, щоб дізнатися від північно-в'єтнамських делеґатів на Паризьку конференцію про долю своїх чоловіків. Вони твердять, що вони не знають, чи вони ще дружини, чи вже вдови та що сталося з їхніми чоловіками. Північно-в'єтнамські комуністи спершу взагалі відмовилися прийняти їх і автобус завіз їх до церкви Нотр Дам у Парижі. Внедовзі прибув туди один французький урядовець, який повідомив, що комуністи погодилися прийняти три американки, як делеґацію від усіх, що прибули з Америки. Речник північно-в'єтнамської делеґації виголосив до трьох американок спершу лекцію історії В'єтнаму, після того лаявся проти політики президента Р. Ніксона, який, мовляв, використовує почування жінок для своїх „зочинних" цілей. В'єтнамський комуніст лаявся теж проти більйонера з Тексасу, Росса Перота, який фінансував ту подорож жінок і дітей до Парижу, як теж два літаки з дарунками для 1.400 американців, які вірогідно перебувають у північно-в'єтнамському полоні. Остаточно в'єтнамський комуніст заявив, що його уряд буде „ступнево" і за посередництвом приватних „мирових" американців проголошувати призвища американських полонених.

Вночі на Різдво у східніх стейтах бушувала сильна сніговія

Ню Йорк, Н.Й. — Цьогорічне Різдво за новим календарним стилем пройшло при холодній погоді. Вірні заповнювали церкви й костели, де вночі відправлялися Різдвяні Богослужби. За новим стилем святкувала і велика частина українців католиків, які прийняли григоріянський календар. Ввечері на саме Різдво почав падати легкий сніжок, який пізніше вночі перемінився у сніговію, яка утруднювала коловий рух на вулицях та майже внеможливлювала пішакам дістатися до підземної залізниці і до автобусів, бо вітер дув зі швидкістю 50 миль на годину. Снігу нападало коло чотирьох цалів. Вранці 26-го грудня сніг падав, і бюро погоди передбачало, що його має випасти понад шість цалів. В околицях Ню Йорку випало снігу до трьох стіп. Деякі автостради засипані снігом і закриті для руху, бо залишені авта утруднюють нормальний рух.

Шкільна Рада УПЦ здійснює пляни

Бавнд Брук (В. Басюк) — В суботу 13 грудня 1969 року відбулось засідання Головної Шкільної Ради Української Православної Церкви в ЗСА, в новообраному складі: Голова о. митр. Мицик, перший заст. о. прот. Гаюк, другий заступник проф. Ю. Бобровський. Референти: п-і Л. Селепина, В. Басюк, С. Бушак, Т. Бурка, секретар пані Харченко. Шкільна Рада розглянула резолюції вересневого з'їзду й намітила реальний плян їх здійснення: визначено відповідальних осіб по кожному питанню і встановлено реченець виконання. Важливіші з розглянутих питань — це перегляд шкільних програм і підручників, пристосувавши їх до десятирічного навчання в парафіяльних школах українознавства й релігії (при підготовчій клясі); методичні комісії, вчительські об'єднання тощо. В засадничих справах, що відносяться до Всечесніших отців настоятелів парафій та парафіяльних урядів, доручено президії Г. Ш. Р. звернутись листовно до Консисторії та Митрополичої Ради Укр. Православної Церкви в ЗСА з проханням узаконити їх відповідним обіжником, зміст листа обговорено на засіданні. Наступне засідання Гол. Шк. Ради відбудеться 5 квітня 1970 року.

Заходи перед ЮНЕСКО в справі привернення букви „ґ" українській абетці

Вінніпеґ. — В своєму характері як теперішній (згл. бувший) президент українських, канадійських та американських наукових установ і товариств: Української Вільної Академії Наук, Канадійського Інституту Назвознавства, Канадійської Мовознавчої Асоціяції, Канадійського Об'єднання Славістів, та Американського Назвознавчого Товариства, д-р Яр. Рудницький вислав у половині грудня 1969 року довший меморандум в англійській мові до ЮНЕСКО в Парижі в справі привернення букви „ґ" українському правописові. Ця буква — пишеться в меморандумі — існувала в українській абетці від сімнадцятого століття, була насильно скасована в Совєтському Союзі в 1933 році й була одним із актів лінґвіциду Сталінської ери в СССР. Автор меморандуму збирав понад 25 років українські слова з буквою „ґ" і надрукував окрему працю п.н. „Ґ" — проскрибована буква в СССР" (Вінніпеґ, УВАН), в якій зібрано коло тисячі слів з назвучним „ґ". Цю працю, як теж розвідку про лінґвіцид з 1967 р., долучено до меморандуму до ЮНЕСКО. У висновках автор рекомендує ЮНЕСКОВІ: (1) створення міжнародного комітету, складеного з українських і неукраїнських мовознавців для об'єктивного розгляду справи, (2) нагляд над науковим, неполітичним, характером праці цього комітету й (3) нагляд над науковим, неполітичним характером поступування в справі здійснення майбутніх рекомендацій цього комітету в підсовєтській Україні.

Світова Антикомуністична Ліґа обвинувачує Москву в ґеноцидній політиці супроти України

Банґкок, Тайланд. — Від 3 до 9 грудня 1969 р. тривала в Бонґкоку 3-тя з черги конференція ВАКЛ — Світової Антикомуністичної Ліґи, з участю біля 200 делеґатів з різних країн світу. Від поневолених совєтською Росією народів у конференції, крім голови ЦК АБН та Проводу ОУН Ярослава Стецька, взяла участь у конференції п-ні Слава Стецько, як редактор різномовних видань АБН, президент УККА проф Лев Добрянський, В. Чопівський від Національного Комітету Поневолених Націй, делеґатка від АБН лотиська діячка Родзе Ельґа, протестантський лідер із ЗСА П Гарґіс та ін. Делеґати конференції, на якій переважали представники народів Азії, схвалили резолюції — напрямні дії ВАКЛ на майбутнє. Резолюції в англійській мові розіслано до урядів різних держав світу. Однією з резолюцій делеґати ВАКЛ вшанували боротьбу українського народу за свої права та нагаврували совєтську Росію за її ґеноцидну політику й переслідування діячів української культури в окупованій Україні. Від ЦК АБН були вручені делеґатам відповідні англомовні видання, а прем'єрові Тайланду Тан Кітті Качори подаровано англомовну книжку „Справжнє обличчя Росії", із змістом якої урядовий секретар познайомить усіх членів уряду Тайланду. Як голова Проводу ОУН, Ярослав Стецько відбув півторагодинну розмову з генеральним секретарем СЕАТО генералом Х. Варґасом з Філіппін, висунувши ідею створення Центру політично-психологічної війни для визволення Поневолених Націй.

Вшановують 1000-ліття св. Ольги будуванням манастиря

Буенос Айрес. — На відміну від традиційних святкових відзначувань шляхом академій, доповідей та концертів, українці католики міста Вілля Аделіна в Арґентині вирішили вшанувати 1000-ліття смерти св. Ольги будовою нового жіночого манастиря. Манастир Сестер Василіянок має стати живим і постійно діючим пам'ятником св. Ользі, першій володарці-християнці в Україні-Русі. Сестри з того манастиря будуть займатись українським національним та релігійним вихованням дітей і молоді, опікуватися сиротами, старими віком, хворими. Вірні парафії св. Ольги в Вілля Аделіна із своїм настоятелем, активним релігійно-громадським діячем о. радником Іваном Балуком, вже приступили до збирання фондів на будову манастиря Сестер Василіянок. З нагоди свят Різдва Христового й Нового Року вони заплянували їздити з колядою навіть до дальших місцевостей, бо самі члени парохії не зможуть і за багато років назбирати необхідних фондів. У місячнику „Життя" ч. 11/1969 з Арґентини о. радник І. Балук звернувся з таким проханням: „Як парох згаданої парафії, звертаюсь до всього українського громадянства в Арґентині, Америці, Канаді та в інших країнах нашого поселення прийти з допомогою в цьому великому ділі". До Вілля Аделіна вже прибули декілька сестер-василіянок, їх приміщено тимчасово в будинку, який для них відступив один український громадянин.

СВОБОДА SVOBODA
українська щоденна газета UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Різдвяні ферії Конґресу

91-ий Конґрес закінчив свою першу сесію актом, який потвердив добру американську політичну традицію: після того, як ще тиждень - два тому Білий Дім і Капітоль обмінювались взаємними гіркими докорами й обвинуваченнями, Ніксон поїхав до Капітолю у доброму настрої, пообідав з лідерами обох палат і побажав їм по „веселих святах", відпочивши, із свіжими силами вернутися до законодатної праці.

Ричард Ніксон скаржився був, що демократична більшість Конґресу „підставляє ногу" його найважливішим законопроєктам, а демократичні лідери закидали Ніксонові, що він зголосив свої проєкти занадто пізно. Фактом є, що з-посеред 46 зголошених різними Департаментами законопроєктів — схвалено тільки 14. Фактом є також, що лише під загрозою, що Президент скличе Конґрес на надзвичайну сесію, Конґрес приспішив темп своєї праці, і під загрозою президентського „вета" він змінив схвалений уже текст податкового й соціяльно - забезпеченевого закону, злагіднивши ті постанови, що їх Президент назвав інфляційними. Але все ж на тій першій сесії 91-ий Конґрес схвалив рекрутацію жеребком, — включив у бюджет оборони суму на започаткування протиракетної оборонної системи, — продовжив — хоч і в половинній висоті — додатковий податок на дальших 6 місяців, — прийняв закон про забезпеку вуглекопів, — ратифікував договір проти поширення атомової зброї, — поладнав частинно справу допомоги закордонові, — продовжив на два роки існуючий закон про боротьбу проти бідности, — призначив 80 мільйонів дол. на будову суперсонічного транспортного літака, — продовжив на рік допомогу для будови мешкальних домів.

Законодавці вважають, що зробили багато, Президент уважає, що замало. На наступну сесію, яка почнеться 19 січня 1970 року, залишився добрий тузінь законопроєктів, що їх Президент уважає „першочерговими". Між ним і Конґресом є розбіжності думок щодо черговости справ за їх важливістю. Нема сумніву, що такі справи, як боротьба проти злочинности, — реформа виборчої системи, — реформа державної суспільної служби, — щоб назвати лише кілька з-посеред зголошених Урядом та несхвалених Конґресом проєктів — що всі вони важливі і конечні. Деякі коментатори твердять, що демократична більшість Конґресу не хоче давати республіканському Президентові атуту законодатного конструктивізму. Але інші звертають увагу, що не так демократичні, як власне республіканські законодавці завели надії Президента, бо поважна частина ліберальних республіканських конґресменів і сенаторів голосують разом із ліберальними демократами — проти Ніксона. Так само, як консервативні республіканці голосують разом із консервативними демократами. Найяскравіше виявилось це при відкиненні Сенатом запропонованої Президентом кандидатури Клемента Гейнсворта на члена Найвищого Суду.

Тертя між Конґресом і Президентом на тлі суперництва за владу й компетенцій існували протягом усієї історії американської Республіки. Конґрес має „ключ до каси", бо схвалює бюджетові суми. Знову ж Президент, як найвищий командувач збройних сил, осягнув реальнішу владу із зростом військової техніки. Президент веде закордонну політику, але Комісія Сенату для закордонних зв'язків приписує собі право контролі, поради, згоди або засудження. Ліберали з обох партій ставлять на перше місце потреби внутрішньокрайового характеру, — консерватисти погоджуються з Урядом, що, поки триває В'єтнамська війна, треба обмежувати видатки мирного часу. Одні, маючи нахил до соціялістичної догми про державну опіку й контролю, хочуть збільшувати видатки, інші хочуть боротися проти інфляції ощадностями. 13-ма головами найважливіших Конґресових Комісій є особи від 70 до 80 років, молодші бунтуються проти традиційного принципу сеньйорату . . .

Коли ще додати В'єтнамську війну, расову проблему і різні „революції", що відбуваються в суспільстві, то на тлі всіх цих складних моментів — між Конґресом і президентом Ніксоном існують ще дуже добрі відносини. Тому й Конґрес міг спокійно роз'їхатись на різдвяні ферії, а Президент міг побажати законодавцям „веселих свят", у свідомості, що, всупереч усім зовнішнім і внутрішнім перешкодам, державна машина ЗСА справно діє.

ТЕХНІКА І СТАДНИЙ ІНСТИНКТ

Париж. — Ще десять років тому автомашина в Европі була люксусом, як і фриджидер. Подорож літаком була куди дорожча, як кораблем. Тепер европейські шляхи забиті автомашинами не менше як американські, а модерне летовище Парижу, завдяки чартерам, нагадує під оглядом публіки підміський двірець ст. Лязар, який можна порівняти з нюйоркським Порт Оторіти. Розвиток техніки сприяє демократизації туризму, відкриває двері широкого світу дослівно для кожного. Найменша французька чи німецька автомашина перепихкує Піренеї, пчихає по горах Греції, варить воду радіятора в пісках Марокко, а то й Південної Африки.

До цих технічних вигід долучилися ще соціяльні. У Франції кожен робітник вже має 4 тижні вакацій, і таким чином число вакаційників у певному періоді зросло від минулого року на 20%. Це створило зовсім нові проблеми, бо... стан шляхів не змінився більше як на 2%. І в періоді від 31-го серпня до 3 вересня в радіо можна було чути такі повідомлення: „В Н а р бонн (шлях до еспанських арен) автомашини стоять на протязі 20 кілометрів". Або: „На південь від Біярріц 50.000 автомашин стоять без руху".

Франція цього літа була свідком дивного ферменту: зі зростом кількости вакаційників (23 мільйони залишають своє місце замешкання) зі щорічним зростом на 15% кількости автомашин, час вакацій звужується. У червні ніхто не бере вакацій, число тих, що брали їх у вересні, зменшується. 90% виїздять між 14 липня і кінцем серпня. І це після довгих років пропаґанди за розложення вакацій. У чому справа?

Промисловці не хочуть мати клопоту із забезпеченням праці на заводах під час літніх місяців і просто зупиняють машини на повних 4 тижні. Це викликає такий відплив населення з великих осередків, що замикаються крамниці, пекарні, пральні...

Але й працюючі не хочуть розложення вакацій. Не зважаючи на всі зміни, які згадано вище, французи лишилися при своїх звичках родинних вакацій, а тут багато диктують школи, які в усій Франції кінчать навчання 1 липня, а починають його 7 або 14 вересня. Коли ж додати, що 8-мільйонове зосередження паризького району дає у серпні 42% вакаційників, то стане ясно, яку це створює проблему на шляхах, що колись були найкращими в світі, а тепер, за відсутністю автострад є че не найслабшим місцем Европи під оглядом автотранспорту.

Роками вже працюють мобілізовані урядом спеціялісти над розв'язкою цієї проблеми. Останнім часом створено під Парижем модерно устаткований центр обсервації руху на шляхах. Цього року він концентрував вістки з усіх закутин Франції, і на всіх напав жах: в дні масових виїздів і поворотів створюється понад 20 „корків", які на довгі години зупиняють мільйони людей. При дальшому розвитку руху, це загрожує повним паралічем на цілі дні...

Відомості ці вже аналізуються і виходить, що для розв'язки проблеми шляхів треба негайно вкласти 60 мільярдів долярів, яких ніхто не має. Про цей шлях не може бути мови, бо уряд наставлений на ощадності в бюджеті, а не на додаткові видатки. Приватний капітал може вкласти в будову нових автострад 10% потрібного. Тому дуже уважно розглядаються інші можливості. І тут спеціялісти прийшли до дивних, але й цікавих стверджень.

Як уже сказано, протягом шести тижнів 23 мільйони французів змінюють місце побуту. Статистика виказує, що дві третини цього числа їдуть над море, отже — виразно визначеними шляхами. Лише третина їде в гори, а дуже мала частинка просто „на село", бо... ніхто не шукає на вакаціях спокою, а всі шукають гамору і — юрби. Психологи твердять, що тут велику ролю грає бажання всякого наслідувати буржуазію і мати доступ до моря та водного спорту. Тим більше, що купальний одяг абсолютно змазує соціяльні різниці, а то й ще більше: секретарка напевно почуває себе краще від пані директорової, коли обидві появляються у „бікіні"...

Є ще й другий психологічний момент: люди хочуть бути в стаді. Озброєні наймодернішою технікою, вони щораз більше виявляють інстинкт стада баранів. Не лише біжать за „провідником", але й тримаються купи. Недавно створені курорти в районі Русійону, хоч і модерні, найкраще вивінувані, дешевші від Блакитного узбережжя, хоч мають куди кращі пляжі, — стоять порожні, бо... на них не прийшла мода. Кожен хоче душитися на вузенькій смужечці піску в Каннах, бо тут „були місяць тому фільмові зірки", або платити в три рази дорожче в Ст. Тропез, бо „тут зустрінете найкращих дівчат" і „ввесь курорт танцює цілу ніч".

Цей стадний інстинкт розбиває внівець усі зусилля поліції децентралізувати рух на шляхах. Від весни кожного вікенду 40 тисяч поліцаїв різних формацій, з поміччю радіо, гелікоптерів і всього можливого, пробують розділювати течії автомашин на бічні шляхи. Вони, хоч вужчі від головних, але майже порожні, і ними швидше їдеться, як забитими головними. Проте, ця операція, що має поетичну назву „Емерод", ніяк не вдається: люди воліють стояти на головних шляхах, ризикувати життям, як їхати бічними дорогами. Коли людина не в юрбі, вона почуває себе опущеною, і святкова подорож її не тішить.

Як на узбережжі людина хоче зустріти знайомих, вступити в розмову з незнайомими, які її цінять не за титулами і становищем, так само на шляхах хоче вона показатися між незнайомими і зустріти знайомих. Вирушаючи з міського скупчення, людина хоче залишитися в скупченні, наче її переслідує страх самотности.

Поліція вважає, що невдача операції „Емерод" походить з того, що французи звикли їхати „напам'ять", не заглядаючи до мапи. Поліція сподівається навчити публіку користуватись мапами. Але тут вона натрапляє на психологічні моменти, які завжди лежать в основі всіх великих явищ кожної доби. Наша доба створила масову цивілізацію, масову культуру, масове споживання і все інше масове. У праці людина змушена до екіпи, у всьому залежить від оточення. Колись можна було освітити хату власноручно зробленою свічкою, тепер ми залежимо від екіпи, яка за сотки, а то й тисячі миль пильнує електрівні. Коли я виробляю трубки, то від моєї продукції залежить хід машини на другому кінці світу. В цьому основа необхідности зростання людської солідарности, співжиття. Нехай воно навіть дає такий побічний продукт, як невміння відпочити, як шукання способу залишитись у стаді, в отарі. А може це власне вияв ушляхетнення отари, перетворення її справді на солідарну людську спільноту?

Наші діти дадуть на це обґрунтованішу відповідь, ніж її можемо дати ми тепер.

Т. Дж.

Зенон Стефанів

З ЧИЄЇ РУКИ ЗАГИНУВ ГЕНЕРАЛ ВАТУТІН?

29 лютого 1944 року під час бойової сутички відділу Української П о в станської Армії з охоронним супровідним конвоєм був смертельно поранений генерал армії Н. Ф. Ватутін, командувач 1-го українського фронту.

Він помер у Києві 1944 року і там же похований в т. зв. Совєтському парку при вул. Кірова. В 1948 р. споруджено на його могилі пам'ятник — сама скульптура в стоячій поставі 5 метрів заввишки, а підстава — 7 метрів. Як на глум, на постаменті пам'ятника вибито напис - присвяту українською мовою: „Генералові Ватутіну від українського народу".

Дотепер в совєтських публікаціях не було жадної згадки про те, що українські повстанці якраз спричинилися до смерти ген. Ватутіна. В усіх енциклопедичних довідках про нього подається, що помер „від тяжкого поранення". Виходило б, замовчувалося, що поранили його німці на фронті. В туристичному довіднику „Київ" — до речі, в російській мові — при описі пам'ятника Ватутінові написано: „Український народ глибоко шанує пам'ять видатного полководця совєтської армії, достойного сина великого російського народу...". Тяжко ранений в боях з німецько - фашистськими загарбниками, Н. Ф. Ватутін 15 квітня 1944 р. помер в Києві".

В 1969 році вийшли спомини маршала Г. Жукова п. з. „Воспоминания и размишления" у величезному тиражі 600 тисяч примірників. В тій публікації маємо авторитетне і в історичному аспекті дуже важливе ствердження — з чиєї руки згинув ген. Ватутін. Маршал Жуков, заступник верховного г о л о внокомандувача (Сталіна) перебував тоді в штаб - квартирі 1-го Українського фронту.

Цитуємо дослівно із 541 сторінки: „29 лютого мені подзвонили з польового аеродрому і повідомили, що туди привезли тяжко пораненого командувача фронту Н. Ф. Ватутіна і організується літак, щоб доставити його до київського шпиталю.

„Давши необхідні вказівки начальникові санітарної служби фронту, я взяв на себе командування фронтом і зразу ж подзвонив Сталінові про поранення і евакуацію Ватутіна. Верховний головнокомандувач потвердив моє рішення очолити війська на час проведення важливої і складної операції (це діється напередодні весняної офензиви совєтської армії в 1944 р. — З. С.).

„Як вияснилося пізніше, Ватутін об'їжджав війська 60-ої армії. Попереду їхала охорона. Ватутін був у другій машині разом з членом воєнної ради Крайнюковим і адьютантом. В'їхавши до одного із сіл, машини попали під обстріл бандитсько-диверсійної групи бандерівців. Ватутін вискочив з машини і разом із старшинами вступив у перестрілку, під час якої був поранений в стегно.

„До Києва були викликані найкращі лікарі, серед них відомий хірург Бурденко (президент Медичної Академії СССР і в той час головний лікар совєтської армії — З. С.), — одначе врятувати Ватутіна не вдалося. Він помер 15 квітня. 17-го квітня Ватутіна поховали в Києві. Москва дванадцятьма гарматними сальвами віддала останню військову пошану вірному синові батьківщини і талановитому полководцеві".

Жуков не подає назви місцевости, де відбулася ця подія. Можемо припускати, що це сталося в районі розташування з'єднань 60-ої армії в трикутнику Славута-Шепетівка - Ізяслав у Хмельницькій області.

Історики УПА Л. Шанковський і П. Мірчук подають помилково дату поранення Ватутіна 19 березня 1944 р. В 2-му томі „Історії воєнного мистецтва", М., 1963, ст. 342, написано, що ген. Ватутін був смертельно поранений 29 лютого, а 1 березня перебрав командування 1 Українським фронтом маршал Жуков.

Польська анкета про життя і працю журналістів

У кінці листопада голова Польської Професійної Спілки журналістів, працівників радіо й телевізії В. Брозовський повідомив про наслідки вивчення впливу журналістичного фаху на тривалість життя людини. Висновок з тих студій такий: тільки 20 із 100 журналістів мають вигляди дожити до пенсійного віку. „Середній вік 225 польських журналістів, які померли за останні 15 років, дорівнював 53 рокам".

Як причини передчасної смертности між людьми цього фаху подано: нервове напруження, часті подразнення, неврегульований через особливість праці спосіб життя, довгий час перебування поза домом та вимушене у зв'язку з працею надуживання кавою і цигарками.

Щоденник „Ню Йорк Таймс" з 30 листопада також інформував про висліди цієї польської анкети.

Д-р Ян Запруднік про українську проблему

Відомий білоруський громадсько - політичний і культурний діяч, журналіст Ян Запруднік здав і захистив дисертацію під наг. „Політичні змагання за Білорусь у царських Державних Думах, 1906-1917", одержавши наукове звання доктора політ. наук у Нюйоркському університеті, в листопаді ц. р.

Д-р Ян Запруднік працює як керівник Білоруського Відділу Радіо „Свобода" в Ню Йорку і є заступником редактора газети „Беларусь" у ЗСА.

У своїй докторській дисертації д-р Я. Запруднік опрацював дотепер „цілинну" тему з історії народів Сходу Европи: боротьбу на форумі царських Державних Дум між російським і польським націоналізмами в передреволюційний період, яка сприяла зміцненню білоруського національного почуття, як і пожвавленню національного життя в Україні. Зудар між польським і російським націоналізмами був головною причиною російсько - польської війни в 1919-20 роках та поділу території Білоруси й України в 1921 р.

В докторській праці д-р Ян Запруднік заперечив хибний підхід совєтських партійних істориків до білоруського питання, як і України, Литви й інших народів: совєтські історики, розглядаючи минулі події уникають таких питань, як релігійне, культурне й національне. Д-р Ян Запруднік у своїй дисертації виявив фіктивність так зв. совєтського федералізму: від 1917 року починаючи, російський імперіялізм „комуністичним ученням" прикриває власні імперіялістичні пляни і цілі.

Сенатор П. Юзик про совєтську підривність

В офіційному виданні англійською мовою „Дебати в Сенаті" з 18 листопада 1969 р. на сторінках 136-145 надрукована в Канаді велика промова відомого державного діяча українського походження сенатора Павла Юзика і декілька запитів та коротких виступів інших послів під час дебат.

Сенатор П. Юзик промовляв на тему „Російська загроза світової домінації і совєтська підривна діяльність на терені Організації Об'єднаних Націй". Промовець, часто згадуючи про поневолену Україну та інші поневолені нації, про канадійську політику надання усім народам права на самовизначення, закликав уряд і народ Канади та всі вільні нації уважно ставитись, вивчати і викривати підривно-субверсійну діяльність СССР на форумі ОН.

Сенатор П. Юзик вказував у своїй промові на те, що СССР, себто комуністична Росія, стремить до встановлення - накинення комуністичної диктатури у всіх країнах світу: „Поневолені народи в своїй боротьбі проти комунізму очікують підтримки збоку вільного світу і ефективно діючої ОН, — говорив промовець. — Ми не маємо права допустити до того, щоб вільні держави ішли на компроміс з Москвою, яка заповзялася підміновувати найбільші цінності демократичної системи, культуру, релігію, гуманність".

Сенатор П. Юзик гостро виступив також проти будь-яких вихвалянь Леніна в 100-ту річницю його народження, що припадає на 1970 рік, бо „Ленін запровадив централізовану диктатуру і розчавив свободу". Промовець закликав уряд Канади активно втручатись у справи Організації ОН, яку всіляко намагається використовувати Москва для своїх загарбницьких цілей.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Про „студентські часи"

У своїх споминах п. н. „Студентські часи" інж. Валентин Сім'янців згадує про Миколу Вашневського, з яким кватирував у Празі і в Подєбрадах. На підставі опису в спомині виходить, що це був Микола Базілевський, мій батько. Є ще й друга неточність щодо його смерти. Згадуваний сотник М. Базілевський не попався большевикам під час останньої війни в Польщі, як припускає шановний автор, а помер у Монтреалі 26 травня 1957 р.

Хочу, одначе, подякувати інж. В. Сім'янцеву за милу згадку. Тато часто розказував про свої студентські роки в Чехії, жив цими споминами аж до смерти.

Людмила Левицька
Монтреаль

Дарія Ярославська

ОСТРІВ ДІ-ПІ

(Уривки з роману)

(5)

Від ранку до п'ятої години після полудня на сходах і на плятформах чулися голоси, в більшості чоловічі, бо жінки соромилися йти на розправу. Коли сходили вже вниз, зупинялися ще на розмову цілими гуртами, а потім розходилися по кімнатах, несучи в своїх думках намул нових каламутних вражень, щось немов ту пилюку на сходах. Переповідали і коментували тим, що не побували на розправі трохи так, як справді було, а трохи так, як хотіли, щоб було, або вірили, що так, а не інакше там говорили. Від їх слів постаті за столом у суді і свідків ставали чимсь, немов зарисами портретів, на які мистець накладає чимраз більше барв. Залежно від барв і рисунку вони прибирали принадний, відразливий або карикатурний вигляд. У супроводі глумливих завваг чимраз голосніше підносилися голоси обурення на допущення до такої розправи. Таке видовище шкідливе, і його легко можна було уникнути! — хвилювався. Це скандал для цілого українського народу! Інші забігали вперед і хотіли знати не тільки, кому це було потрібне, але і чим це все скінчиться та що з цього вийде.

— Порозсилають нас по чужонаціональних таборах, побачите! Побачите! — бідкалися песимісти.

Крісла, уставлені півколесом перед довгим столом у приміщенні Таборової Ради блистіли своїми витертими сидіннями. На столі, накритому зеленою бібулою, стояв дзбанок із водою, попельничка, зроблена з баньочки, в якій були колись м'ясні консерви, лежали олівці та якісь папери. Двері були відчинені, та кожний, хто надходив сходами, тільки заглядав усередину, але не входив. На сходах люди зупинялися, давали дорогу с в і д к а м, нараджувалися. Ще ніхто не сидів у залі нарад, але в повітрі вже висіла напруга, що ніби насичений електрикою небозвід, могла наділити їх словесними блискавками та громами. Вплутані в розправу члени Управи стояли ще гуртом на долішньому коридорі, як самопевною діловою ходою минув їх Сокора зі своїми однодумцями.

— Панове! Пора!

Коли з'явилася Настка, на залі було вже повно. Зупинилася нерішуче біля порога. Серце годі було втишувати, воно й так не хотіло її слухати. Від високо підведеної спереду зачіски відділився русявий жмуток і безтурботно повис над чолом. Настка дмухнула на нього, та він тільки піднісся над чолом і перекірливо повернувся на давнє місце. Нестало їй звичного руху, яким засувала неслухняне волосся під хустку. Від того прибувала певність себе, бо знала, що виглядає порядно, як Бог приказав. Але хустка залишилася в минулому, Настці ніяк не хотілося повертатись до неї, хіба в морозні дні. Але й на капелюх вона ще не могла зважитися.

Із задніх крісел ніхто не оглянувся на неї. За столом радник Лебідь помітив її і прикликав паличкою ближче до себе. Перед столом хтось стояв і говорив, худорлявий секретар записував щось у папери. Хтось помітив радників рух і оглянувся на неї. Якесь слово пронеслося залею. Пішло шепотом від вуха до вуха. І тоді вже більше голів повернулося до неї. Сорока навіть уміжнувся і запрошуючим жестом руки попросив її й собі наперед.

У своїй жовтій суконці в лапатий чорний узір посунула Настка до стола напівжива. Сіла на передньому кріслі, стягнула суконку на колінах, чекала. Твердо постановила, що що б там хто від неї не хотів, вона оборонятиме себе. Яке там чиє право до неї? Люди різне підказували, навіть Ілько настрашив її. Іди-йди, мовляв, ніхто порядний по судах не тягається! Вдома бувало казали, що то „публіка"! Ще ті там твого американця нагадають!

Не всі мамині науки трималися міцно Настчиної голови, коли був біля неї Сай. Тоді все виглядало добре і не було причини докоряти собі. Та й хто там міг би знати, чи мама боронили б ходити з Саєм! То тепер причепилася до неї така думка, невідомо чого і пощо. От, щось немов „на злодієві шапка горить". Вони думають своє, а вона витягає свою провину. Людям вона перестала вірити. Не знати, що чекати від кого. Роби, як знаєш і можеш, та так і живи. Як вилізе з тої халепи, то зробить комусь щось добре. Може тому малому Ігореві. Нехай їй уже якось Бог простить. І так не знати куди її таку грішну подіне!

Тільки, що як так подумає на здоровий розум, то що вона аж таке велике зробила, щоб її за те карати? За того німака, що на нього окріп вилляла, то вже відпокутувала під час війни. А більше навіть на Страшному Суді не знайде нічого в своїй пам'яті. За німака вона перед Богом не буде відповідати. Його гріх більший. Як спитає Бог її, то вже спитає і його, чому до того дійшло. Ая! А зі Саєм було їй добре, то чого ж мала втікати від нього? Поїхав до своєї Америки, а її лишив, бо там йому видно її не треба, ну, що ж, треба приймати, як Бог дає. Кажуть, що добре, то не довго. А от таки має про що згадати, і нічия то справа!

І за Ілька вона не буде відповідати перед Богом, — думала далі, немов мала приступити до святої сповіді, а не бути свідком на розправі. В селі бувало казали щось таке, що тоді вона і не розуміла. „На милування нема силування". Та ото ж то й біда, що з Ільком не було милування. Була Бистриця, була дорога до Станиславова, була стріха на хаті, яку не було чим залатати, але не було її — Настуньки з Опришовець! А для неї рідне село — то одно, а милування з парубком — то щось інше. Нині було б усе інакше, якби до неї не говорив був до неї не говорив був про Бистрицю, тільки про них! Дивний той Ілько! Чоботи для неї шив, а навіть словом про те не згадав, а потім лють його на неї взяла і в річку вкинув! Ото, Господи! Ну, але то вже, як то кажуть, „що було то минуло!" Парубок він добрий, і буде комусь доля непогана . . !

— Свідок Анастасія Гаврищак!

Суддя Висоцький, який провадив розправу, заговорив до неї, але вона не зрозуміла ні слова. Щось невиразне діялося з її головою. Була тепер повна бунту. Дивилася на нього вороже, з визовом. Що ви хочете від мене? — питали її очі. — Як я була голодна чи перевтомлена працею на „баворчиних" сіножатях, то не було кому спитати, чи мені чого треба?! А тепер ви мене з н а й ш л и? Раптом слово „публіка" набрало якогось окресленого значення. В суді люди не говорять так, як на вулиці чи в хаті. Все, що скажуть, то якесь перевернене, недоладу. Перехиливши голову приглядалася до Висоцького. Чи ж справді до кімнати того чоловіка вона приносила масло, сир і яйця, його жінка купувала все, що Настка мала, і навіть він усміхався і не сидів надутий, як індик? То той самий пан? Вона взяла в пальці своє підборіддя, не відривала від нього погляду. В його кімнаті здавалося їй, що то якийсь бідний, незарадний пан, і навіть спус-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СОЮЗОВЦІ! ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 4.945 ЧЛЕНІВ. ЩЕ ТІЛЬКИ 55 ЧЛЕНІВ БРАКУЄ ДО ПОВНИХ 5,000. ПРИСВЯТІТЬ УВЕСЬ СВІЙ ЧАС ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙ БАТЬКА СОЮЗУ!

Український піяніст у московських шорах

(З приводу концерту О. Слободяника в Ню Йорку)

І як же ж ви маєте дізнатись, що цей молодий, феноменальний піяніст, це ваш земляк, українець, коли ніде, ні словом, ні точками програми, не згадано про це? Імпресаріо Юрок найдбайливіше уникає ужити назви українець при реклямі Слободяника.

Олександер Слободяник — це молодий, і вже майже безконкуренційний, як на свій вік, на світовій площині піяніст. Ті що змушені показати його, навіть не мають відваги докладно подати місце його народження. Разимирять, що він уродженець Києва (це на програмці концерту), то знову, що він уродився 1942 р. у Львові (це на його першій грамсфонній плиті). Для нас найважливіше те, що Слободяник — це українець. Та про це ми змушені дізнаватись з приватних джерел, а не з офіційних.

Щодо самого концерту, то це було одноразове пережиття. Я знав, що коли Юрок спроваджує молодого піяніста - українця, то він мусить бути надзвичайний. Та виконання програми перевищило мої найсміливіші очікування.

Стрункий білявець виходить на оцену якось боязко, та коли він сідає за фортепіян, на обличчі його з'являється самопевність, і ви з перших акордів відчуваєте молодого мистця - велетня.

Найцінніщою точкою цілого вечора була перша річ: Соната ас-дур, оп. 26, Бетговена. Ціла соната випала захватно і неповторно. Фортепіян не грав, а співав. Що більше — і це було вершком концерту — в „Похороннім марші", ви почули такі викрики болю і плач-голосіння, якого досі вам не довелось відчути в жадного піяніста світу. Навіть у його великого приятеля найбільшого сучасного піяніста світу, Святослава Ріхтера. Таємниця вищости Слободяника в тому, що в нього більше кольору, і серця й душі, як у Ріхтера.

Нам приємно було стрінути в програмі речі Шопена. І ось тут було ідеальне місце, принаймні для двох композицій української музики. Нам піяніст заграв Шопена оригінально й чарівно. Навіть менше цікавий твір фантазія набрала справжньої краси в його інтерпретації. Досить бездушну, перкусійну Прокофієву 7 сонату, що до неї треба не співкого, а модерного стилю, заграв він узірцево. А останню частину — до речі найцікавішу — відтворив він немов у гіпнотичному трансі. — Цілу другу частину концерту заняв, без скорочень, цікл терпкуватої музики Мусоргського: „Образи на одній виставці", де він досягнув вершин, як технічно, так і мистецьки.

На чому полягає мистецька потуга і магія цього нашого молодого фортепіянового чародія, якого — не від речі буде згадати — викинули були в Москві з консерваторії? В іншого мистця його віртуозна техніка була б правдоподібно найбільшим плюсом, та в Слободяника вона тільки одном з його мистецьких засобів. Бо найбільшим благословенням його таланту, попри музикальність, це його колосальна індивідуальність. Він інтерпретує композиції тільки так, як він їх особисто відчуває. Він у 25 році життя здобув світове признання, а нині він такий дозрілий мистець, що ви не можете собі просто уявити, що буде за десять чи двадцять років.

Вся Україна, як удома, так і в діяспорі, радіє успіхами свого молодого сина. Слободяник повинен добитись, щоб у свою програму міг вмістити музику свого народу; музику, що нині може вже стояти з піднесеним чолом не тільки біля Прокофієвих, але і біля Бетговена. І щойно тоді Україна буде з нього горда.

Теодор Терен - Юськів

Листопадові Роковини в Сиракюзах

Сиракюзи, Н. И. (мкб) Українська зорганізована громада м. Сиракюз в неділю 9-го листопада ц. р. торжественно відзначила 51-ї Роковини Листопадового Зриву і створення Західньо - Української Республіки.

В недільній Українській радіопрограмі з Листопадовим словом виступив д-р Святослав Клюфас, містоголова Відділу УККА, а цього ж дня, в українській католицькій Церкві Панахиду відправили о. декан монс. Василь Середович і о. Роман Білецький.

По полудні в Українському Народному Домі, заходами місцевого УККА, відбулася Святочна Академія, на якій промовцем був мґр. Лев Кокодинський з Ютики. Промовець, очима очевидця — молодого студента львівської гімназії — цікаво зобразив суспільно-політичну ситуацію, серед якої зродився Листопадовий Чин, а зокрема українська збройна сила — Українські Січ. Стрільці.

В рямцях мистецької програми, Євген Курило, артист Львівського Театру, рецитував „Посланіє" Є. Маланюка та „Пролог" до „Мойсея" І. Франка а бас-соліст Зенон Мягкий, при акомпаніяменті п-і В. Лянґ, відспівав „Кордони", сл. Л. Лисак, муз. Ю. Лаврівський, „Як стрільці йшли з України", — сл. і муз. Роман Купчинський, та „Надія", — муз. Лопатинський.

Юначки Пласту виконали монтаж „Листопадова Ніч", а пластунка О. Сеник віддеклямувала вірш „Листопадове". Дівочий квартет „Тополя" в складі Л. Косяк, М. Рубич, Г. Тимченко і О. Сеник при акомпаніяменті ґітар співав „Зірвалася хуртовина", марш „Україна" та „Заквітчали дівчата-тонька". 16-членна мандолінова оркестра СУМА під кер. пп. В. Жмура і Є. Машталіра, з участю дівочого ансамблю СУМА „Черемшина" виконали „Я сьогодні від вас від'їжджаю" і „Морозенко".

Програму Свята та мистецьке оформлення сцени приготовили мґр. Ірена Рубич, містоголова Відділу УККА.

На закінчення присутні, які по береги заповнили велику залю Укр. Народнього Дому, відспівали „Ще не вмерла Україна".

В Ню Йорку відбувся вечір музичної творчости проф. Олександра Омельського

Ню Йорк: (О. С.) Буковинська Україна видала чимало культурних діячів України, як О. Ю. Федьковича, Із. Воробкевича, Ол. Кобилянську, проф. Вол. Залозецького, акад. Степана Смаль-Стоцького, недавно померлого сина Романа Смаль-Стоцького. Відомий є всій Соборній Україні навіть оперний співак Орест Руснак, теж син Зеленої Буковини.

Ту традицію продовжує тепер проф. Ол. Омельський з великою музичною освітою, який на запрошення Укр. Літ. Клюбу в Ню Йорку 7 листопада 1969 р. дав там вечір присвячений своїй музичній творчості. У виповненій залі клюбу його земляками буковинцями та гістьми вечір відкрив від ЛМК маестро Крижанівський, а слово про проф. Ол. Омельського виголосив його земляк голова ЦОБУ проф. інж. Іван Жуковський, який сам був диригентом буковинських хорів і оркестр в Чернівцях і околицях. На вступі він вказав про розвиток музики в Галичині й Буковині ще в XIX ст.. Серед музичної традиції виховувався на початку XX-го століття проф. Ол. Омельський, син директора народної школи, який грав на скрипці та згармонізував і видав ряд укр. нар. пісень для нашої молоді.

Маючи 9 років Ол. Омельський вперш виступив в Чернівцях з трьома фортепіяновими точками на концерті в користь українських ранених вояків. Студіював музику в Черновецькій і Віденській консерваторіях та часто супроводив на фортепіяні солістів та хори і сам часто грав на наших буковинських національних імпрезах та концертах сольові точки й власні композиції вже в 1930-их роках. Воєнні події змусили його покидати Зелену Буковину, і він перебував в Австрії — Зальцбурзі, згодом в Бразилії, а від 6 років в Америці та Канаді, продовжуючи дальше музичну творчість. На закінчення вказав доповідач про його нові прийоми в музиці, як гармонізація, контрапункт та питомий стиль вживання народних мотивів в композиціях.

Авторський концерт розпочав проф. Ол. Омельський грою на фортепіяні „Поеми", своєї композиції. Слідували „Елегія" та парафраза укр. нар. пісні „Ой я нещасний". В другій точці п-ні Марта Кокольська — сопрано, виконала його композиції, як „Чи чуєш ти пісні мої" слова С. Некоровича - буковинця, Ів. Франка „Горить" та „Повій вітре" й „Скажи мені правду". Слідували виступи проф. Ол. Омельського, який на фортепіяні відіграв слідуючі свої композиції „Імпровізо", „Балляда", „Чорне море", та „Прогулька до парку Шенбрун" — концерт-вальс.Пані Ганна Шерей — меццо сопрано, виконала його „Я прагну усю мою душу" слова Лесі Українки та „Як до мене ти приходив" — жартівливі пісні. На кінець пані Ганна Шерей та Марта Кокольська виконали дует „Повій вітре" та „Скажи мені правду" — композиції проф. Ол. Омельського при його ж фортепіяновім супроводі.

Автора й виконавців нагороджено рясними оплесками та всім вручено китиці рож і цвітів, зокрема авторові вечора від його земляків — буковинців рожі й стяжки в „запорізьких" барвах. Передавали пані Н. Джулинська-Мареш, мґр. П. Григорович та маестро Крижанівський, який, подякував авторові та виконавцям, запросив всіх присутніх на чайок, улаштований буковинськими панями. В дружній атмосфері провели всі гарно вечір, на якім, крім земляків буковинців, були присутні музичні професіоналісти, як проф. Цісик з дружиною, проф. Байлова, проф. Чічка-Андрієнко, соліст та музичний критик Терен й інші.

О. С.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВПП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та П видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 20

xI. Гомонко, Мотреаль	22.00	І. Денисенко, Рочестер	2.00
Т. Мороз, Ляшін	15.00	Ю. Зінчин, Рочестер	2.00
П. Добош, Пітсбурґ	8.00	І. Кривоніс, Норвіч	2.00
С. Кваснюк, Гемден	6.00	Б. Пішак, Гадсон	2.00
Г. Дмитрик, Клівленд	5.00	П. Сотник, Дітройт	2.00
Д. Мушастий, Бетлегем	5.00	А. Цінюрчин, Дж. Сиґі	2.00
М. Подоляк, Чикаґо	5.00	П. Шевчук, Вотервліт	2.00
Я. Лехнюк, Палатайн	4.00	Н. Бучинська, Берґенефілд	1.25
А. Радомський, Чикаґо	4.00	К. Винницька, Бетлегем	1.20
М. Винничок, Фенікс	3.00	М. Думка, Ню Йорк	1.00
М. Дзядів, Джерзі Сиґі	3.00	П. Дяк, Елизабет	1.00
І. Іванчишин, Бронкс	3.00	О. Канюка, Міннеап.	1.00
С. Завербний, Торонто	3.00	Н. Куйбіда, Дж. Гайте	1.00
О. Коропецька Мурстави	3.00	О. Лапченко, Бронкс	1.00
М. Ратушний, Гарфілд	3.00	В. Мазяр, Торонто	1.00
В. Терещук, Ірвінґтон	3.00	Т. Ракочий, Олбані	1.00
Р. Грабець, Клівленд	2.00	І. Д. Шпок, Джерзі Сиґі	1.00
В. Гавдан, Н. Йорк	2.00	С. Явтушенко, Гартфорд	1.00
Я. Данилишин Н. Йорк	2.00		

ОСТРІВ ДІ-ПІ

(Продовження зі стор. 2-ої)

кала трохи з ціни. А тут він дивиться на неї, ніби святий з образа, і питає її та й питає, як вона називається, немов забув, що вона Настка Гаврищак, або ніколи не бачив її!

— То ви, пане, в третьому бльоці сидите? — не стерпіла.

— Свідок Гаврищак нехай не...

Чому залею пронісся сміх? Чому обличчя Висоцького стало страшенно грізне? Секретар Управи не відчинив вікна,і швидко сірі сувої диму дісталися до Настчиних легенів і вибухли кашлем. В магазині світилося, як вона чекала, щоб Ілько відійшов від порога. — почала дуже докладну розповідь серед кашлю. Питання Висоцького стало раптом зрозуміле, і Настці не прийшло в голову не сказати щось. Ілько тоді чекав на неї, бо ще ніколи так не було, щоб вона засиділася десь без нього...

— Нехай свідок Анастасія Гаврищак не відбігає від теми, — напімнув її суддя Висоцький. — Отже, що свідок бачила у вікні магазину?

Настка глянула на нього, не зрозумівши, чому її перервали, і почала знову від початку. Говорила все, що знала. Замовкла, щоб нагадати собі, дивилася на суддю, коли наводов її на потрібний їм факт, додавала без надуми якесь слово, як небуло того потрібного. Із кожним вимовленим словом зменшувався тягар, що гнобив її серце.

(Кінець)

У ПАНМУНДЖОМІ В КОРЕЇ ВІДБУЛАСЯ знову зустріч представників Об'єднаних Націй, насправді Америки, і Північної Кореї. Північно - корейські комуністи знову відкинули заклик, щоб вони звільнили схоплений південно - корейський пасажирський літак і його 51 подорожніх.

БЕРНАДЕТ ДЕВЛІН ЗАСУДЖЕНО в суді у Бельфасті у Північній Ірляндії на 6 місяців в'язниці за підбурювання до заворушень і власну активну участь у заворушеннях. 22-річна Бернадет Девлін є наймолодшим членом палати громад, себто - нижчої палати британського парляменту, обрана північно - ірляндськими католиками за палку оборону їх прав проти протестантської більшости Північної Ірляндії. До часу розправи в Апеляційному суді випустили її на волю за кавцією 500 дол.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

проголошує прелімінарні зголошення на

ПЛАСТОВУ ПРОГУЛЬКУ ДО ЕВРОПИ

Учасники: юнацтво від 16 року життя та ст. пластунство до 20 року життя. Запрошується до участі пластунство Канади.

Час: від 27-го липня до 28-го серпня 1970 р.

Місце: прогулька відвідає Амстердам, Гайдельберґ, Мюнхен, Хімзе, Зальцбурґ, Відень, Венецію, Сан Маріно, Рим, Фльоренцію, Женеву, Париж, Ротердам та Утрехтен.

Кошти: транспорт, нічліги, прохарчування та вступи до музеїв і імпрези, около 400.00 дол., від учасника (для канадійців 380.00 дол.).

Відлет з Ню Йорку та для канадійців з Монтреалю.

Зголошення до дня 30-го січня 1970 р. слати на слідуючу адресу: **Damian Lishchynskyj, 178 Connett Place, South Orange, N.J. 07079. Tel.: (201) 763-1165.**

Ближчі інформації будуть подані, по закінченні реченця зголошень, всім заінтересованим та проводам станиць.

Відповідальний за організацію прогульки:

пл. сен. Д. Ліщинський

НОВІ ВИДАННЯ

ЯК СОНЦЕ ПЕСТИТЬ...

ВІРІ ВОРСКЛО

Як сонце пестись все живе
це, —
З весельцем в правесну
пливе, —
Люблю тебе душею й серцем
За слово щире і нове.
Хай буду я отцим
весельцем,
А сонцем слави будеш ти!
І ми причалим на озерці
Кохання, Віри й Самоти...
Ми будемо безсмертя пити
Із наших спраглих уст... І ця
Безмежна зоряність блакитна
Народить молоді сонця!

ІВАН МАНИЛО

(„Волосожар", ч. 12)

„ВОЛОСОЖАР", ч. 13

Вийшов друком популярний ілюстров. журнал **„Волосожар"**, ч. 13, 1970, з творами, Ол. Раня, Л. Мурович, З. Дончука, В. Ворскло, Я. Дорошенка, І. Манила, Ю. Мовчана та ін. Надруковані — в попередніх числах — твори Ф. Мелешка, Ів. Багряного, Л. Полтави, Л. Храпливої, М. Щербака і ін. Річна передплата 2 доляри, ціна 1 прим. - 35 центів. Усі числа (за минулі роки) висилаємо за 2 дол. Замовлення та гроші (можна в конверті) висилайте на адресу „Волосожару": **Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA**

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА та ДІДУСЯ

бл. п.
ОРЕСТА КУЗЬМИ

б. професор української гімназії в Коломиї відправиться

в неділю, 28-го грудня 1969 року

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА ТА ПАНАХИДА

в українській католицькій церкві СВ. МИХАЙЛА у ВУНСАКЕТ, Р. Ай.
Про згадку і молитви за душу Покійного просить

РОДИНА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ
бл. п. СТЕФАНІЇ МОРОЗ
СКЛАЛИ 30.00 ДОЛЯРІВ
НА ФОНД „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"
ПАРАСКЕВІЯ І СТЕПАН ЩУРІ
ДАРІЯ І ЮРІЙ КОСТЕВІ

Прийдіть до Мене всі, вигнані працею і турботами перетомлені, ...і Я дам вам спочинок...
Ото незабаром приходжу, і зі Мною заплата Моя... Теперішня земля і небо, зберігаються для огня на день Суду...

Св. Матвія 11:28. Св. Івана 14:27.
Обявлення 22:12. II. Петра 3:27.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ!

Маю шану повідомити, що в **Ню Йорку при Другій Евеню 125**, будуть виголошувані —

БІБЛІЙНО-ІСТОРИЧНІ ДОПОВІДІ

на тему **ДРУГОГО ПРИХОДУ ХРИСТА СПАСИТЕЛЯ В ДРУГЕ НА НАШУ ЗЕМЛЮ, В НАШІ ДНІ.**

Починаючи від дня 28 грудня 1969 р. кожньої неділі, середи і суботи, від години 6-8 в вечір.

Не нарушуючи жодних релігійних віровизнань і національних переконань з великою поміччю всіх щиро запрошує...

Місійний працівник Української Свангельської Місії, яка проголошує про другий прихід Христа Спасителя в наші дні!

Боголюб Інж. І. ЛУЦИК

2-ий ВІДДІЛ ООЧСУ і ОСЕРЕДОК СУМА
ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовують —

ТРАДИЦІЙНУ НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ

в суботу, 17-го січня 1970 року
о год. 9-ій веч.
в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЮРІЯ
215 Схід 6-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.
Оркестра „Дніпро" О. Строцького. Соліст Б. Бемко
Аранжер забави — О. Ґенза.

Стрій вечірній побажаний. Столики просимо замовляти в канцеляріях вище поданих організацій.

На забаву запрошуємо все Українське Громадянство м. Ню Йорку й околиць.

Якщо бажаєте відзначити 75-річчя УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ й забезпечити свою старість та майбутність своїх рідних, забезпечіться в УНСоюзі й станьте його Ювілейним Членом!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього СТРИЙКА

бл. п. о. СТЕФАНА ФІГОЛЯ

душпастиря Української Католицької Церкви св. Юрія в Оттаві

будуть відслужені дня 27-го грудня 1969 року

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в таких місцевостях:

Оттава — в церкві СВ. ЮРІЯ
Торонто — в церкві СВ. МИКОЛАЯ
Торонто-Скарборо — в церкві СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА
Гамілтон — в церкві СВ. ДУХА
Вінніпеґ — в церкві СВ. АНДРЕЯ
Едмонтон — в катедрі СВ. ЙОСАФАТА
Міннеаполіс — в церкві СВ. КОНСТАНТИНА
Чикаґо — в церкві СВ. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ
Ню Гейвен — в церкві СВ. МИХАЙЛА
Пассейк — в церкві СВ. МИКОЛАЯ
Джерзі Сиґі — в церкві СВ. АП. ПЕТРА й ПАВЛА
Бруклин — в церкві СВ. МИКОЛАЯ

Сповіщаючи про те, просять про Молитви за душу Покійного

Родини ФІГОЛІВ і ШТОГРИНІВ

Субота, 10-го січня 1970 р., год. 9-та веч.
В залі Українського Народного Дому
140 — 2-га Avenue, в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку — влаштовує

ТРАДИЦІЙНУ МАЛАНКУ

Оркестра пані Ірени Біскуп

Проситься резервувати столи в Домівці УСК-у.

Субота, 31-го січня 1970 року
В ЗАЛІ ROOF GARDEN HOTEL PIERRE
5th Avenue at 61th Street, New York, N.Y.

Вступ за запрошеннями. **Стрій вечірній.**

ОРКЕСТРА: АМОР

Коктейлі: 7:30 веч. Початок Бенкету і Балю 8:30 веч.
Вступ на Бенкет і Баль: $30.00. Студенти на Баль: $7.50
Чеки виписувати на Ukrainian Medical Association.

Українське Лікарське Т-во Північної Америки — Відділ Метрополії Ню Йорк

— влаштовує —

БЕНКЕТ І БАЛЬ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення приймає до 17-го січня 1970 р.
Roman Kysilewskyj, M.D.
625 East Passaic Avenue, Bloomfield, N.J. 07003

Квитки виключно в передпродажі. Дохід на добродійні цілі.

ЗГОЛОШЕННЯ ДЕБЮТАНТОК приймає
п-ні О. ТЕРЛЕЦЬКА
233 Eastern Parkway, Newark, N.J. 07106
Тел. (201) 375-2568

Помилково подано в запрошеннях тел.: ч. 743-2568 — просимо поправити.

Сердечно запрошуємо всіх дотеперішніх дебютанток.

КОМІТЕТ

Оксана Дучимінська

ЖІНКА-ВОЇН

Висока, росла жінка, з ясним поглядом і відкритим обличчям, слова якої втішалися увагою та мали важку питому вагу — це Харитина Пекарчук. Такою бачимо її й знаємо вже півстоліття. Товариші по зброї виявляли до неї особливу пошану та сантимент. Достойна, скромна, мовчазна, — їхнім відношенням ніколи не зловживала Тільки тоді, коли поміж її товаришами виринав інколи гострий конфлікт, її рука тоді спинялася опам'ятуючи на плечах схвильованого, піднесені голоси знижалися, атмосфера розпружувалася. Ніхто ніколи її не образив. Минувшина її одначе мало кому була відома.

Харитина Пекарчук

Сама Покрова, патронка українського війська — це теж і патронка Харитини. Сімдесять і п'ять літ тому вона родилася в той день, на найдальшому, полудневому терені України, в Криму. Сім'я її була культурна й людолюбива, володіла достатніми земськими масткамн. збіжжевим господарством у Таврії, виноградниками в Симферополі, де й вони жили. Це вимагало численних робочих рук, які прибували до них з Київщини та Полтавщини. Вони були теж і ті, які своєю ношею, співами та традиціями защепили дітям сім'ї спонтанне почуття національної приналежности, яке з часом розвинулося у свідомий патріотиз. Скарб, якого не могли їм пограбувати війни та революція, політична програ і скитання на чужині.

Коли назріли важні політичні зміни, Харитина вже була зрілою, повноцінною людиною, членом гурту, який завзято працював над пробудженням національної свідомости й громадської активности серед народніх мас. Коли в Києві проголошено Українську Державу, на Кримі діяв тимчасовий уряд Керенського. Пані Пекарчук національно усвідомлювала та організувала тисячі українців, розміщених по військових частинах в Семферополі. У частину, яка першою вирушила на поміч українській армії, а якою був Український Маршовий Батальйон, курінь 34-го Запасового полку, була включена й Харитина Пекарчук, — як рядовик. З того часу вона носила ймення Степана Книшенка. Чоловіки були спершу такою нечуванщиною як поява жінки дещо насторожені, але скоро беззастережливо включили її у свій гурт. Сама ж Харитина ніяких оглядів для себе не очікувала, ще й других привертала до важких умов завдання, своїм твердим словом.

Повні три, найактивніші для Української Армії роки, ділила її долю Харитина Пекарчук. Найкращі спомини залишила по собі серед товаришів: завзята, неустрашима. Перша в наступі, остання у відвороті — казали.

Крім участи в боях Харитина Пекарчук виконувала теж і ряд окремих завдань. Вона зорганізувала й провадила два фронтові санітарні поїзди, при Південно-Східній Армії та Запорозькій Січі. Рятуючи безпомічних ранених, часто доводилося впадати вночі під самий фронт. Тоді ця молода, дужа й росла Жінка, неодного з них винесла на своїх раменах. Весною 1919 р., коли в Єлисаветграді з галичан формувався Богунівський полк, вона брала в тому активну участь, виконуючи завдання старшини спеціяльних доручень. Більшість часу вона сама перебувала в частині Гуцульському полку морської піхоти. Не доводиться згадувати, за яких умов тоді проходили дії. Як скошував тиф, як поволі лікувалися рани без елементарних умов та ліків. Харитина Пекарчук прохворіла всі роди тифу, була поранена в живіт.

Була ще не вповні здорова, коли в грудні 1919 р. почався очайдушний марш Першого Зимового Походу. Успіх чи програна, тоді вже не були суттєві Провадив порив ідейности, почуття обов'язку піддержати національну свідомість народу. Примусу бути не могло, добровільно включалися ті, які хотіли й могли. Хто мав одяг і коня та свідоме бажання — ішов. Здорова чи хора, Харитина Пекарчук не вважала можливим опустити свою стійку в такий час. Вийшла включена в Кінний Мазепинський полк. Безперервні марші та бої, брак відпочинку та їжі, вичерпували останки сил. Колишньої дужости вже і в Харитини не стало, та все таки товариші досі згадують, як під гострим обстрілом винесла з окопів раненого товариша. Весною 1920 р. була важко ранена сама. Виконувала в той час зв'язок фронту зі штабом, на неї самітнього їздця були спрямовані удари гармат. Пошкоджено їй ноги та голову й хребет. Цим закінчилася її бойова активність і служба українського вояка. В тому стані здоров'я перейшла ще разом з усіми болісний момент віддання зброї, поневірку по таборах інтернування в Пикуловичах, Стшалкові та Ланцуті. Здоров'я їй ніколи не повернулося, ускладнило умови дальшого життя, проблеми ще й досі зростають. Але навіть тепер, коли вже ступає опираючись на паличку, коли, неоказуючи того, важкі болі терпить, втиснена в безнадійну атмосферу дому старих на глибокій провінції, вона по давньому завжди опанована, хоч і зараз могла б вдягнути уніформу. Хоч і самітна, завжди остається собою: права, отверта, повна зацікавлення громадськими та політичними проблемами. Повна прагнення й віри в перемогу Правди, в те, що краще Завтра мусить прийти. Остається собою до кінця.

„Нові байки" Олекси Запорізького

Сиракюзи. — Останнім часом з'явилося кілька імен в Україні, що взялися за байку: Микола Годаванець, Петро Сліпчук, Вол. Іванович та інші. На еміграції ж з'явилася книжка байок Олекси Запорізького. Тут знаходимо понад 200 байок(!), як видно, написані протягом 20-ти років. Написані вони живою українською мовою, маса ідіоматичних зворотів і виразів, які вжиті влучно, дотепно. Взагалі мова книжки багата, кольоритна. Сюжети цікаві, динамічні, а разом з тим строго логічні. Байки глибокі змістом та й своєю формою, здається, досконалі. Це великий, серйозний вклад у нашу літературу в цьому жанрі. Можна сказати, що жанр байки в українській літературі відновлений. Книжка коштує 4.00 доляри і її можна замовляти: Mrs. Nadia Senyk, 139 Milnor Avenue, Syracuse, N.Y. (Н.Н.)

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДМИТРО ВОЛЯНСЬКИЙ, член УНС Відд. 280 Т-во Над Збруча в Скрентон, Па., помер 15 листопада 1969 р. на 82 р. ж. Покійний нар. в с. Козарі, пов. Збараж, Зах. Україна і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку 2 дочки: Ольгу і Анну, сестру Марію 4 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 18 листопада 1969 р. на цвинтарі Катідрал в Скрентон, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Р. Рубльовський, секр.

НАЗАР БУРАЧОК, член УНС Відд. 265 Т-ва Б. Хмельницького в Майнерсвілле, Па., помер 14-го листопада 1969 р. на 73 р. ж. Покійний нар. в Україні і став членом УНС в 1938 р. Полишив у смутку дружину Павлину, 2 доньки: Тересу і Марію-Анну, 5 внуків та прибраного сина. Похорон відбувся 17 листопада 1969 р. на цвинтарі Чарлес Бабек в Поттевілле, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН ЛАЗОРЧИК, президент 66-го Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер на 94 році життя. Нар. в с. Телява, пов. Кросно, Зах. Україна, став членом УНС в 1902 році. Полишив у смутку 3 доньки: Марію, Ольгу і Єву, 2 правнуків. Похорон відбувся 27 листопада 1969 р. на цвинтарі Кальварія в Лонг Айлад Ситі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Дубар, секр.

СОФІЯ МОГИЛА, членка УНСоюзу Відд. 37 С-ва Любов в Елізабет, Н. Дж., померла 20 жовтня 1969 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Дегова, пов. Рогатин, Україна і стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку дочку Марію з чол. Володимиром, 2 внуків і правнука. Похорон відбувся 24 жовтня 1969 р. на цвинтарі Евергрін, Гілсайд, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Гнатюк, секр.

КУБАРИЧ ПАВЛІНА, довголітня членкиня УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестер, Н. Й., померла 5-го грудня 1969 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Данильче, пов. Рогатин, Україна. Належала до Б-ва св. Йосафата, Укр. Амер. Клюбу, Т-ва ім. Драгоманова, УЗХ. Полишила в смутку 3 жонатих синів: Теодора, Миколая і Петра, 3 сестри, 2 братів, 8 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 9-го грудня 1969 року з укр. кат. церкви св. Йосафата, а по Сл. Божій Тлінні Останки похоронено на цвинтарі Голи Сепулчер.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Колданський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 4-го СІЧНЯ 1970 р.

ДЖЕМЕНКА ПЛЕЙН, Масс. Річні звичайні збори Т-ва М. Грушевського 374 Відд. по 2-ій Сл. Божій коло год. 11:30 перед пол. в церковній залі Христа Царя. На порядку: звіти уступаючої Управи та вибір нової на 1970 рік. Проситься чл. прибути. Управа.

СУБОТА, 10-го СІЧНЯ 1970 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Т-ва ім. Д. Галичина — 19 Відд. о год. 3-ій по пол. в канцелярії адв. д-ра Романа Олесницького, 77 St. Mark's Pl. (8th St. near 1st Ave.), New York, N.Y. 10003, Tel.: 254-7490. На порядку нарад: 1. Звіт членів Управи, 2. дискусія над звітами, 3. плян Праці на 1970 р., 4. вибір нової управи. На зборах буде присутній член екзекутиви УНС. Проситься чл. прибути. — Р. Олесницький, гол., Р. С. Голіят, секр.

НЕДІЛЯ, 11-го СІЧНЯ 1970 р.

ГОЛИЮК, Масс. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 52-ий Відд. о год. 2-ій по пол. під ч. 216 Rolf Ave., Aldenville, Mass. На порядку: звіти управи, Контр. Комісії, вибір нової управи на 1970 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути на збори. — М. Лончина, предс., В. Пиріг, кас., Д. Хрупалик, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го СІЧНЯ 1970 р.

ГЕМТРЕМК, Мінн. Річні збори 20-го Відд. Т-ва Згода о год. 1-ій по пол. в залі церкви Непор. Зачаття. На порядку: звіти Управи, Контрольної Комісії і вибір нової управи на 1970 р. Проситься чл. прибути. — Р. Куропась.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО

ЩЕ ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ.

Праця MALE

WELDERS
Мусить мати досвід, висока платня, для фахівців. Досконала можливість підвищення. Всі бенефіти. Тел. понед. до п'ятниц. 9 AM — 4 PM (201) 939-4800
An equal opportunity employer.

PLASTERER
Праця при кахлях. Постійна праця цілий рік. Апартаментові доми.
Elmhurst, Queens & Manhattan.
478-3986

NO EXPERIENCE NECESSARY.
A steady job with overtime, Blue Cross, Blue Shield, Major Medical, Life Insurance, bonuses, paid vacation & holidays. All around floor man in small plant. Drive errands, clean up, storage, etc. $3.00 per hour. Interviews at 2 P.M. daily.
Call 992-3610

TOOL AND DIEMAKER
Approximately 2 years experience. The hours are from 7 a.m. to 3:30 p.m. Starting rate $3.12 per hour. All company paid benefits. Apply at
FEDERAL STEEL CORP.
Ft. of Tillman St.
RARITAN, N.J.
725-5300

MATERIAL HANDLERS
New building, no experience necessary, days — 9-5:30 — 40 hours. Mon.-Frid. Advancement opportunity. Liberal Company paid benefits. Avenel. Call for interview Mr. R. Funkhouser (201) 382-8100, if no answer call (516) 997-8880.
An equal opportunity employer

EXPERIENCED MECHANICS
on Gas & Diesel. Day & Nite shift available. Also exp'd body & fender man and Trailer men. Steady. Fringe benefits.
Range Rental Corp.
15 Warren Street
Jersey City, N.J. (201) 433-5650

Праця MALE & FEMALE

НА КІЛЬКА ГОДИН
МУЖЧИНИ і ЖІНКИ до ЗАГАЛ. БЮРОВОГО ЧИШЕННЯ.
На поч. $2.00 на год. з підвишкою до $2.50 на год.
Тел. (201) 322-4488

HEAD TELLER & TELLER—MALE & FEMALE
Salary open. — New Bank.
Call Mr. Carney
(201) 435-4600

Праця MALE & FEMALE

EXP. COOK
Live-in for 4 Priests.
Sacred Heart Rectory
324 Ridge Road
Lyndhurst, N.J.
Call (201) 438-1147
Bet. 9 A.M. & 5 P.M.

CREDIT MANAGER TRAINEES
There are 3 immediate openings in our Long Island, N. Y., stores. Excellent growth potential in a billion dolar retail chain of over 1,100 stores. Brief training leads to promotion as a credit manager. College & prior experience are not essential. Good starting salary & broad benefit program. Annual bonus to department managers. Training program open to men & women over 21. Apply by phone Mr. M. J. DeChellis (516) 724-2344
W. T. GRANT CO.
An equal opportunity employer

Праця HELP WANTED FEMALE

ГОСПОДИНЯ
Спання на місці. Постійний дім. Власне помешкання, добрі умовини праці. Чудовий дім на провінції, близ. комунікації. Анг. мова. Телеф.
Mrs. Patane — (201) 288-4544
Від пон. до п'ят. 9 до 5 веч.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Real Estate

Реальність — Забезпечення — Подорожі
РЕАЛЬНІСТЬ (REAL ESTATE)
Належимо до Multiple Listing. Маємо великий вибір домів на продаж в гарних, чистих, спокійних околицях Flushing, Bayside, Whitestone, Beechhurst, Fresh Meadows, Douglaston, Little Neck.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (INSURANCE)
На доми, авта, та торговельні підприємства.
ПОДОРОЖ (TRAVEL)
На Україну та до всіх інших країн. Можливість їхати самим або з своєю власною групою. Ми приготовляємо кожну деталь вашої подорожі. Також маємо цілий ряд місцевих та чужоземних подорожей та екскурсій. Всі інформації та обслуга безкоштовні.
Одиноке українське бюро цих справ у Flushing, Queens, є
SCOPE AGENCY
ДМИТРО ГОРБАЙ, ВЛАСНИК
Телеф. 357-5400
192-12 Northern Blvd.
FLUSHING, N.Y. 11358
Щодня від 10 до 6 год. веч., суботу до 5-ої

М'ясо і ковбасні вироби
за німецьким виробом для смакунів.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої КРАМНИЦІ KARL-EHMER
KARL EHMER PORK STORES
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood — Brooklyn, N.Y.
Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

Широко відомі ЧАЙНІ ЗЕЛА МОНАХА! Хатні ліки з роду в рід! Славетне природне лікування численних недуг. Вибирайте й почувайте себе краще! Мішанка чайних зел ч. 1 — на артрит, печінку і жовчевий мішочок, — ч. 2 — на нестравність і гази, — ч. 3 — легкий прочищувальний чай, — — ч. 4 — нерви, безсонність, — ч. 5 — нирки, сечовий провід, — ч. 10 — ревматизм, серце, — ч. 11 — природне зменшування ваги. Маємо багато листів з подяками.

Поручаємо вигідні ЧАЙНІ ЗЕЛА В ПІГУЛКАХ: ч. 16 — 100 пігулок, щоби втратити вагу $3.00, ч. 25 — 80 піг., артрит, печінка $3.00, ч. 26 — 50 піг., прочищувальні зела $2.00, ч. 27 — на відпруження і кращий сон $2.00, ч. 39 — китайський „корінь Джінзенга", 80 піг., для мужчин $12.00, ч. 57 — на ревматизм і серце, 80 піг. $3.00, ч. 59 — на нирки, 80 піг. $3.00, ч. 13 — всі природні вітаміни й мінерали, 100 шт. $5.00, ч. 48 — роменове мило, 75 центів, ч. 22 — рослинний плин на волосся $2.50.

Подайте число бажаного чаю й пігулок. Подавайте виразно докладну адресу. Залучіть „моні ордер" або чек й добавте 20% на пересилку. Не висилаємо на „СОД".
Monk's Herb Cnt. 2903 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618

1894 – 1969
У СІМДЕСЯТП'ЯТРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СТАНЬТЕ ЙОГО ЮВІЛЕЙНИМ ЧЛЕНОМ!

ПРОВЕДІТЬ СВЯТОЧНО, РОДИННО, ВЕСЕЛО, СПОКІЙНО

РІЗДВЯНІ СВЯТА на СОЮЗІВЦІ

В середу, 31-го грудня 1969 р.

Зустріч Нового Року
(Спеціяльна новорічна програма)
Грає оркестра „Союзівки" під кер. І. БІСКУП
НОВОРІЧНА ВЕЧЕРЯ тільки на замовлення.

У вівторок, 6-го січня 1970 р.

Свята Вечеря
з ТРАДИЦІЙНИМИ 12-ма СТРАВАМИ

Замовлення слати:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446
Tel.: (914) 626-5641

Name _____

Address _____

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС та німецькі спеціяльності

SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —

РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ
КОВБАСКИ • ШИНКИ

Великих крамниць *Великих крамниць*

9 9
In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In BIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
FRANKLIN SQUARE, L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
In FLUSHING: 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
In FLORAL PARK, L.I.: 259 — 17 Hillside Avenue — 343-6116
In POUGHKEEPSIE, N.Y.: 450 Main Street — (914) 454-9070
In EAST NORTHPORT, L.I.: 250 — A Lark Field Rd — (516) 757-0801

ГОВОРИМО ВАШОЮ РІДНОЮ МОВОЮ В

BANKERS FEDERAL SAVINGS and Loan Association
Est. 1890

5¼% A YEAR
For a minimum of 6 months — on our New Savings Certificates.
Your savings are now insured up to $15,000

ВИБЕРІТЬ РІД КОНТА
Звичайне індивідуальне заощаджування
Спільне ощаджування для двох осіб
Вірче ощадностеве конто („ін траст")
Конто з „екстра дивідендами" — дає на 1 відсоток більше
Одкучне ощадностеве конто — вільні від податку дивіденди для Ваших дітей

ІНШІ ПОСЛУГИ
Персональні моні ордери
Заграничні перекази
Подорожні чеки — („Амерікан Експрес")
Бонди ЗДА

ОЩАДЖУЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ м. НЮ ЙОРКУ
130 SECOND AVENUE - Cor. ST. MARKS PL. IN MANHATTAN (Main Office 24 John St.)

KARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th ST.
Tel.: GR 3-3550. New York City
НОВА ПЛАТІВКА з колядами, хору Кошиця на Stereo. Ціна $4.95.

Різне

Українське Весільне Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Avenue, New York City
Tel.: 475-7430 — бажає ВСІМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

RESORTS

THE BREAKERS
Ocean Grove, New Jersey
Відкрито цілий рік. Здорове, надоокеанське повітря. Домашня кухня. Приємна атмосфера. Кімнати від 250 дол. місячно. Спеціяльні умовини на цілий рік.
(201) 775-9526

Business Opportunity

ПЕКАРНЯ
Заснов. тому 35 р. Добрий дохід, досконал. укр. клієнтеля, власник продає з втратою з уваги на недугу. Добрий підприємець може ще більше розвинути продукцію.
National Bakery
205 Warburton Avenue.
Yonkers, N.Y. (914) YO 5-4158

Real Estate

WE WILL RENT YOUR APARTMENT
We provide qualified tenants. Maximum rental income. No fee.
Market Realty — Realtor
114 Essex Street, Lodi, N.J.
Call (201) 843-2122
Ask Mr. Frank Bellino

З КУПНОМ чи ПРОДАЖЕЮ: реальности, землі, бізнесів вдавайтеся до
СТЕПАНА КОВАЛЬЧУКА
Southland Associates
8252 Bisc. Blvd., Miami, Fla.
757-0661

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
Jersey City, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор
ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555